

Szeged a népszámlálási statisztika számadatainak tükrében

Csak egy erőteljesebb ütemű népszaporodás biztosíthatja Szegednek a vidéki városok sorában az első helyet

(A Délmagyarország munkatársától) A legutóbbi népszámlálás anyagának feldolgozása után a statisztikai hivatalban, de a statisztika magántudósai is most kezdik az anyagot a különböző részletek és szakaszok szerint osztályozni. A Magyar Statisztikai Szemle legutóbbi száma például a törvényhatóságok életével kapcsolatos statisztikai adatok alapján hozza nyilvánosságra igen érdekes megállapításait. Az egymást követő országgyűlések során a az új közigazgatási berendezkedés következtében törvényhatósági jogú városaink száma 21-re emelkedett. A 21 város sorrendje a népszámlálás adatai alapján a következő:

1. Budapest	1.162.822
2. Szeged	136.375
3. Debrecen	125.969
4. Kolozsvar	110.418
5. Szabadka	100.751
6. Nagyvárad	92.798
7. Kecskemét	87.318
8. Miskolc	77.290
9. Pécs	72.307
10. Kassa	66.961
11. Hódmezővásárhely	61.729
12. Újvidék	59.864
13. Győr	57.109
14. Szatmárnémeti	51.987
15. Székesfehérvár	48.264
16. Marosvásárhely	44.893
17. Sopron	42.205
18. Unkván	35.155
19. Baja	32.275
20. Zombor	31.755
21. Komárom	30.811

A 21 törvényhatósági jogú város mellett hazánk mai területén 70 megyei város, 1509 nagyközség és 5074 kisközség fekszik, összesen 6674 közigazgatási alapegység. Az ország jelenleg 41 vármegyei törvényhatóságra és 3 közigazgatási kirendeltségre (beregi, máramarosi és ungi) tagozódik. Szolgabírói járásaink száma 264, a körjegyzőségeké 1532.

A városok népsűrűségével kapcsolatos adatokból kitűnik, hogy legnagyobb a népsűrűség a városok közül Budapesten, ahol 1 km²-re 59977 lélek jut, míg Nagyváradon 1940, Miskolcon 1414, Győrött 1049, Pécsen 1023, Debrecenben 132, Kecskeméten 93, Szegeden 167, Szab-

kán 124, Hódmezővásárhelyen pedig 81 lakos él ugyanannyi területen.

A városok népesedési statisztikája Szegedre nézve aggasztó adatokat tár fel. A rideg számok tükrének megvilágításában szemléltetjük, hogy Szeged fejlődése mennyire megállt a többi városok milyen rohamléptekkel nyomulnak Szegednek ma még tartott első helye felé. Debrecen már csak alig tízezer lélekkel marad el Szeged mögött. A népesedéstudomány konklúziói arra vezetnek, hogy ha Szegeden, ahol a tökéletes stagnálást állapítja meg a statisztika, valami nem történik a most folyó tízesztendős népszámlálási ciklusban, 1951-ben, a következő népszámlálás idejére feltétlenül helyet cserél Debrecennel és leszorul a vidéki városok rangsorának második helyére.

A statisztikai adatok tanubizonyossága szerint az elmúlt tíz évben a városok közül a legnagyobb arányban szaporodott Miskolc (20,9 százalékkal, tíz év alatt több mint 13 ezer fővel), Sopron 17,6 százalékkal, Pécs 17,3 százalékkal, Marosvásárhely 16,6 százalékkal, Ungvár 15,8 százalékkal, Budapest lélekszáma 15,7 százalékkal (155 ezer fő), Debrecen 7,4 százalékkal, vagyis 8.694 fővel.

Feltűnően alacsony a népszaporodási százaléka Hódmezővásárhelynek (2,3 százalékkal), Szegednek (1 százalékkal), Szatmárnémetinek (0,7 százalékkal), Szabadkának (0,7 százalékkal), míg Kassa -4,5 százalékkal és Zombor -1,8 százalékkal apadást mutat.

Szeged és Hódmezővásárhely stagnáló népszaporodása erőteljes figyelmeztetés a népszaporodást befolyásoló összes körülmények alapos megvizsgálására és a fennálló helyzetek gyökeres megváltoztatására. A Bácska felszabadulása kétségtelenül előnyös hatással volt ezen a téren Szegedre. Egyrészt jelentős beköltözések történtek bizonyos hivatali kibővülések, kereskedelmi és ipari területek megnagyobbodása folytán, az iskolák és az egyetem, főleg majd a jogi kar visszaállításakor is sokat jelentenek ezen a téren, másrészt a bácskai kapcsolatok fokozatos kiépítése és visszaállítása a jövőre nézve is biztosítja ezt a folyamatot. Szeged szempontjából azonban ennél is fontosabb volna a Délvidék tiszántúli részeinek vizsátérése, mert ennek a területnek Szeged a természetes gravitációs mezője. Egy szóval a város lélekszámának emelkedése tekintetében tapasztalhatók bizonyos jelenségek s jogos a remény, hogy ezek a jelenségek megmutatkoznak majd a számoszlopokban is, a hangsúly azonban mégis a természetes népszaporodásnak a születési arányszám emelkedésében megnyilvánuló változásán kell hogy legyen. Itt már nemzeti érdeklődés az azonosra válik a város érdeke s arra kell törekedni, hogy a születési arányszám emelkedését befolyásoló körülmények fejlődésének kedvező irányt szabjunk. Remélhető, hogy azok a nagyarányú és társadalmi akciók (kisipari juttatások, házassági kölcsönök, házipépítési akciók,

fokozott anya- és csecsemővédelem, az egészségvédelem kiterjesztése, családi munkabér stb.), amelyek épben a nemzet egészséges fejlődését s az életképes társadalmi berendezkedések kialakítását biztosítják, megteszik a hatásukat s mindezek az összes körülmények lendületet adnak a szegedi lélekszám emelkedésének s a következő népszámláláskor is megtarthatjuk vezető helyünket a vidéki városok sorában.

Figyelemreméltó szemügyre venni a városok területéről összeállított statisztikai adatokat is. Legnagyobb határa a városok közül Debrecennek van: 957 km²-nyi

nagyságban, ami több mint 166 ezer kat. holdnak felel meg. Mik Debrecen ezzel az óriási határral az ország egyik legnagyobb birtokosa, addig Budapest székesfőváros területe mindössze 194 km² (mintegy 33 ezer kat. hold). Mindjárt Debrecen után következik a másik nagy alföldi város, Kecskemét 939 km² területével (163 ezer kat. hold). Mindkét város egy-egy nagy pusztai birtokosa: Debrecen a Hortobágnak, Kecskemét a Bugacnak. Sorrendben a harmadik helyen van Szeged 816 km² (142 ezer kat. hold), negyedik Szabadka 809 km² (141 ezer kat. hold), ötödik Hódmezővásárhely 761 km² (132 ezer kat. hold).

Ezzel szemben arányilag igen kevés határral rendelkezik Kassa 93 km², Pécs 71, Miskolc 55, Győr 54, Nagyvárad 48, Komárom 39, Marosvásárhely 34, Ungvár 29 km².

Országos iparügyi munkafelügyelőség a termelés rendjének biztosítására

A felügyelőség felállításáról szóló rendelet pár napon belül megjelenik

Budapest, július 21. A napokban rendelet jelenik meg, amely intézkedik az országos iparügyi munkafelügyelőség felállításáról. Varga József kereskedelmi és iparügyi miniszter részletes tervet dolgozott ki, amelynek alapján elkészült az Országos Iparügyi Munkaügyi Felügyelőségek felállítására vonatkozó rendelet. Varga miniszter az új munkaügyi felügyelőségek létesítését azért tartja szükségesnek, mert az utóbbi években jelentősen megnövekedett azoknak a jogszabályoknak a száma, amelyek kötelező erővel szabályozzák az ipari s más hasonló munkavállalók munkaviszonyát. Így szabályozták a leg-hosszabb munkaidőt, legkisebb munkabért, a fizetéses szabadságot stb. és a vonatkozó jogszabályok végrehajtásának ellenőrzését az iparhatóságok, iparfelügyelőségek végezték, amelynek egyéb feladatai, úgy az ellenőrzés, mint a különböző rendelkezésekkel kapcsolatos intézkedések folytán úgy megnövekedtek, hogy a munkaügyi felügyeletet külön szervre kellett bízni.

Az új munkaügyi felügyelőség elsősorban a termelés rendjének biztosítása és annak előmozdítása érdekében fog tevékenykedni és kizárólag a munkaviszonyokra vonatkozó jogszabályok végrehajtását, azok helyes alkalmazását, a munkaadók és a munkavállalók viszonyának a jogszabályok szerinti alakulását és a jogszabályoknak errevonatkozó pontos betartását ellenőrzi.

Az új Országos Ipari Munkaügyi Felügyelőség székhelye Budapesten lesz és működését már augusztus első napjaiban meg is kezdi. Varga József kereskedelmiügyi miniszter ezenkívül kerületi munkaügyi felügyelőket fog megbízni, hogy az ország egyes részein az ellenőrzés és az irányítás munkáját ellássák. Az új Országos Ipari Munkaügyi Felügyelőség hatásköre nem terjed

ki az alkalmazottak életének, egészségének és testi épségének biztosítása érdekében szükséges berendezések létesítésére és fenntartására vonatkozó jogszabályok megtartásának ellenőrzésére. Ezeket az ügyeket továbbra is az iparfelügyelők fogják ellenőrizni.

Külföldön élő magyar leventék magyarországi táborozása

Budapest, július 21. A leventeintézmény husz berlini és egy kölni magyar leventét hívott meg nyári táborozásra. Mint a levente hírközpont jelentéi, július 2 és 22 között Aligán táboroztak a németországi magyar leventék és ott ifjúsági vezető kiképzést nyertek. Kedden délelőtt vitéz Kudriczy István, a leventék országos parancsnoka a táborozás sikeres befejezése után az ifjúsági vezetői vizsgát kiállt leventéket fogadta és elbucsuztatta őket a magyar leventeintézmény nevében. A leventék Kolozsvarra utaznak, majd néhány napi ott tartózkodás után élményekkel tele térnek vissza németországi tartózkodási helyükre.

A leventeintézmény sorozatosan megszervezi a különböző külföldi államokban tartózkodó magyar leventék nyári táborozását és a tudományos foglalkoztatásokat is. A berlini magyar leventecsoporthoz volt az első, amely Kiss Ernő leventeparancsnok vezetésével dolgozott a külföldön is a szexh időbért

Szechenyi Mozi
Ma 5, 7, 9 órakor!

Főboldogság
vigjáték.

Főszereplők: HEINZ RÜHMANN, IDA WÜST, HERTA FEILER.

Belvárosi Mozi
szerdától péntekig
PAGER legjobb filmszerepe:

Egy leány elindul

Zilahy «Urilány» v. nagysikerű vígjátéka. Főszereplők: PAGER, MEZEY, SZÖRENYI, JSORTOS, MÁLY, GÓZON stb.

5. 7. 9.